Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

21 декабрь, пайшанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 244 (1246)

БУГУН ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАЙДИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

АҲОЛИНИНГ ОМОНАТЛАРДАГИ ВА ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ИНДЕКСАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ижтимоий адолатни таъминлаш, одамларнинг қимматли қоғозларга ва банклардаги омонатларга бўлган ишончини мустаҳкамлаш, аҳолининг жамғармаларини ҳимоя қилиш мақсадида:

1. 1996 йилдан бошлаб:

аҳолининг 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларида омонатда турган пул маблағларини;

аҳолининг 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган Давлат суғурта бош бошқармаси муассасаларида турган ҳаётни, болаларни суғурта қилиш, никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари тўловларини босқичма-босқич индексация қилиш зарур деб ҳисоблансин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларидаги ва Давлат суғурта бош бошқармаси муассасаларида омонатларда турган пул маблағларини индексация қилиш ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ҳамда республикада доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар эгадирлар.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси, Марказий банк, Халқ банки:

ўтган даврдаги нархлар индексининг ўсишини ҳисобга олган ҳолда аҳолининг 1-бандда кўрсатилган омонатларини индексация қилиш бўйича зарур ҳисоб-китобларни амалга оширсинлар;

аҳолининг омонатлардаги индексация қилинган жамғармаларини, шунингдек узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадалларини табақалаштирилган ҳолда тўлашнинг ягона тартиби ва муддатлари тўғрисидаги низомни Вазирлар Маҳкамасига киритсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Халқ банки, Давлат суғурта бош бошқармаси, тижорат банклари:

барча омонатларни ҳамда ҳаётни, болаларни ва никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадалларини рўйхатдан ўтказсинлар ҳамда уларни индексация қилсинлар;

1996 йил 1 мартгача бўлган муддатда «Индексация» махсус счётлари очсинлар, унга 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган аҳолининг омонатлардаги пул маблағларини киритсинлар;

1996 йил 1 июлгача бўлган муддатда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан паспорт, республикада доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан яшаш гувоҳномаси, ҳарбий хизматчилар томонидан паспортнинг ўрнини босувчи тегишли ҳужжатлар тақдим этилишига кўра очилган «Индексация» махсус счётлари бўйича омонат дафтарчалари берсинлар;

аҳолининг омонатлардаги индексация қилинган пул маблағларини ва узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадалларини тўлашни 1996 йил 1 июлдан бошлаб, тўлов йилига боғлиқ равишда табақалаштирилган миқдорларда, ўн йил давомида босқичма-босқич амалга оширсинлар.

5. 1992 йил 1 январдаги ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган аҳоли омонатларига эга бўлган Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларининг кўрсатиб ўтилган омонатларни ўз манбалари ҳисобидан индексация қилиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Халқ банкига, тижорат банкларига аҳолининг омонатлардаги тикланган пул маблағларига «йўқлаб олинадиган» омонатлар бўйича амалдаги белгиланган фоиз ставкаларидан келиб чиқиб йиллик фоизлар тўлаш тавсия этилсин.

Инфляция даражасини ҳисобга олган ҳолда ҳар йили фоиз ставкалари миқдорлари қайта кўриб чиқилсин.

7. Аҳоли омонатларини ва давлат суғуртаси шартномалари бўйича тўловларни тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун Халқ банки ҳузурида «Қоплаш фонди» республика жамғармаси ташкил этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки ҳузуридаги «Қоплаш фонди» республика жамғармаси тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Давлат бюджети маблағлари, шунингдек банк муассасаларининг, бюджетдан ташқари фондларнинг маблағлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари «Қоплаш фонди»ни шакллантириш манбалари этиб белгилансин.

8. Индексация қилиш ва аҳолининг пул жамғармаларини тўлаш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш учун 2-иловага мувофиқ таркибда Республика комиссияси тузилсин.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Қорақалпоғистон Республикасида, вилоятларда, Тошкент шаҳрида, туманлар ва шаҳарларда тегишли комиссиялар тузсинлар.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда мазкур фармоннинг бажарилишини таъминлаш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 1995 ЙИЛ 20 ДЕКАБРДАГИ ФАРМОНИГА 1-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ БАНКИ ҲУЗУРИДАГИ «ҚОПЛАШ ФОНДИ» РЕСПУБЛИКА ЖАМҒАРМАСИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

«Қоплаш фонди» республика жамғармаси аҳолининг 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган омонатлари ва суғурта бадалларини индексация қилиш ҳамда омонатчиларнинг индексация қилинган пул маблағларини тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун ташкил этилади.

Низом «Қоплаш фонди» республика жамғармасини шакллантириш манбалари ва ундан фойдаланиш тартибини белгилаб беради. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, барча банклар ва бюджетдан ташқари фондлар томонидан бажарилиши мажбурийдир.

1. «ҚОПЛАШ ФОНДИ»НИ ШАКЛЛАНТИРИШ МАНБАЛАРИ ВА ТАРТИБИ

1. «Қоплаш фонди» Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари, бюджетдан ташқари фондларнинг йиллик бадаллари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари ҳисобидан шакллантирилади.

2. «Қоплаш фонди»нинг 50 фоизи бюджет маблағлари ҳисобидан, 50 фоизи эса банкларнинг, бюджетдан ташқари фондларнинг маблағлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари ҳисобидан шакллантирилади.

3. Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари, бюджетдан ташқари фондларнинг йиллик бадаллари миқдорлари тегишли йилга йил чораклари бўйича тақсимланган ҳолда маблағларга бўлган эҳтиёжни ҳисобга олиб Халқ банкининг ҳисоб-китоблари асосида белгиланади.

4. Халқ банкининг келаси йилга ҳисоб-китоблари аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш бўйича республика комиссиясига ҳар бир йилнинг 1 октябридан кечикмасдан тақдим этилади.

5. Молия вазирлиги республика бюджетини шакллантиришда ҳар йили «Қоплаш фонди»ни тўлдириш учун ажратиладиган маблағларни йил чораклари бўйича тақсимлаган ҳолда бир йилга зарур маблағларни назарда тутади.

6. Халқ банкида «Қоплаш фонди»га тушувчи маблағларни жамлаш ва ҳисобга олиш учун махсус счёт очилади.

7. Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари, бюджетдан ташқари фондлар ҳар йили «Қоплаш фонди» бадаллари учун ҳар бир йилга аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш бўйича республика комиссияси томонидан белгиланадиган улушларда зарур маблағларни назарда тутадилар.

8. Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари ва бюджетдан ташқари фондлар йилнинг чорагида (чоракнинг биринчи ойининг 10-кунига қадар) «Қоплаш фонди»га Республика комиссияси белгилаган миқдорларда маблағ ўтказадилар.

9. 1997 йилдан бошлаб «Қоплаш фонди» маблағларини шакллантириш чоғида ушбу фонднинг бўш турган маблағларини кредит ресурслари сифатида бозор ставкалари бўйича тижорат банкларига беришдан олинадиган даромадлар ҳисобга олинади.

2. «ҚОПЛАШ ФОНДИ»НИНГ МАБЛАҒЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

«Қоплаш фонди»дан «Индексация» махсус счётларидан аҳолига индексация қилинган суммаларни тўлаш учун фойдаланилади.

Халқ банки муассасаларидаги «Индексация» махсус счётларида йўқлаб олинмаган суммалар мавжуд бўлган тақдирда, ушбу маблағлардан тижорат банкларига бозор ставкалари бўйича бериладиган кредит ресурслари сифатида фойдаланилади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки «Қоплаш фонди»га маблағларнинг ўз вақтида тушишини ҳамда аҳолига индексация қилинган суммалар берилишини ҳар ойда ҳисобга олиб боради ва доимий назоратни амалга оширади.

Халқ банки йилнинг ҳар чорагида тугаган йил чорагидан кейинги ойнинг 10-кунигача Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига «Қоплаш фонди»га маблағлар тушиши ва улардан фойдаланиш ҳақида ҳисобот тақдим этади.

* * *

«Қоплаш фонди» республика жамғармасига маблағлар тушиши ва сарфланиши устидан назорат Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига юклатилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 1995 ЙИЛ 20 ДЕКАБРДАГИ ФАРМОНИГА 2-ИЛОВА

АҲОЛИНИНГ ОМОНАТЛАРДАГИ ВА ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ИНДЕКСАЦИЯ ҚИЛИШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИНИНГ ТАРКИБИ

1. ҲАМИДОВ Б. С. — Бош вазирнинг ўринбосари, молия вазири — комиссия раиси
2. МУЛЛАЖОНОВ Ф. М. — Марказий банк бошқаруви раиси, комиссия раисининг ўринбосари
3. МУҲИТДИНОВ Н. Ф. — Халқ банки бошқаруви раиси, комиссия раисининг ўринбосари
4. ВАЛЬДМАН С. М. — Давлат суғурта бош бошқармасининг раиси вазифасини бажарувчи, комиссия раисининг ўринбосари
5. ОБИДОВ О. — меҳнат вазири
6. АЛМАТОВ З. — ички ишлар вазири
7. ГАТАУЛЛИН Ш. Қ. — давлат солиқ қўмитаси раиси
8. ГОЛИЩЕВ В. А. — Президентнинг ижтимоий-иқтисодий сиёсат масалалари бўйича Давлат маслаҳатчиси
9. МИРСАФОЕВ С. М. — адлия вазири
10. МУСТАФОЕВ Б. — Бош прокурор
11. КАРИМОВ Р. К. — Вазирлар Маҳкамасининг умумиқтисодиёт бўлими мудири
12. САИДОВА Ғ. К. — «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси раисининг ўринбосари
13. ИБОДОВ А. И. — «Ўзсаноатқурилишбанк» бошқаруви раиси
14. САЙФУТДИНОВ Ж. Б. — «Пахтабанк» бошқаруви раиси
15. ТЕМИРОВ Ш. — «Маҳалла» жамғармаси раиси
16. ХОЛМАТОВ М. Т. — Вазирлар Маҳкамаси умумиқтисодиёт бўлимининг шўъба мудири — комиссия котиби

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «АҲОЛИНИНГ ОМОНАТЛАРДАГИ ВА ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ИНДЕКСАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Давлат ижтимоий сиёсатининг бундан кейинги туб вазифаларидан бири — 1992 йилгача бўлган даврда омонатга пул қўйган аҳолига нисбатан адолатни тиклаш, омонатга қўйилган пулларнинг «кўтириб қўйилиши» ва қадрсизланиши натижасида республикада 5 миллион кишининг омонати ўз харид қобилиятини йўқотди.

Ўтган йилларда аҳоли томонидан омонатга қўйилган маблағларни тўлиқ қайтариш учун катта миқдордаги пул ресурсларини қидириб топиш зарур эди. Бундан ташқари ҳали миллий валюта муомалага киритилмаган эди. Ва ниҳоят, ўтган йиллари инфляция суръатларининг юқори бўлиши омонатларни тиклашга қаратилган исталган чора-тадбирларни амалда йўққа чиқарар эди — йил бошида индексация қилинган омонатлар ярим йил-бир йилдан кейин яна қадрсизланар эди.

Ўзбекистон ўз валютасига эга бўлган, инфляция амалда «жиловланган», ишлаб чиқариш барқарор ривожланаётган бугунги кунда ушбу муҳим вазифани ҳал этиш имкони туғилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг мазкур Фармони айнан мана шу муносабат билан қабул қилинди.

Ушбу Фармонда нималар назарда тутилади?

Биринчидан, ва энг муҳими, ўтган даврда нархлар ўсиши ҳисобга олинган ҳолда аҳолининг Халқ банки ва Давлат суғурта бош бошқармаси муассасаларида турган омонатлари ҳамда ҳаётни, болаларни суғурта қилиш суғурта пуллари, никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари тўлов суммалари индексация қилинади. Шуни таъкидлаш зарурки, гап 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган омонатлар ва тўлов суммаларини индексация қилиш ҳақида бормоқда.

1992 йил 1 январдан кейин очилган омонатлар бўйича счётлар ва суғурта шартномалари, яъни 1996 йил 1 январгача омонатлардаги пул маблағлари ва суғурта қопламалари берилган счётлар индексация қилинмайди.

Иккинчидан, Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролари ва республика ҳудудида доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан паспорт, яшаш гувоҳномаси, ҳарбий хизматчилар томонидан эса тегишли ҳужжатлар тақдим этилгач, улар омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Учинчидан, Фармон кўрсатиб ўтилган омонатларга ва суғурта шартномасига эга бўлган республикадаги ҳар бир кишига белгиланган тартибда ва белгиланган муддатда ҳисоблаб чиқилган пул маблағларини олишни кафолатловчи аниқ чора-тадбирлар мажмуини назарда тутади.

Бунда, 1996 йил 1 июлдан бошлаб аҳолининг барча тикланган ва индексация қилинган омонатларига инфляциянинг ҳолати ва қўшимча даромадлар олинишини ҳисобга олган ҳолда фоиз ставкалари тўланади, яъни тикланган омонатлар омонатга фоиз ставкалари тўланиши баробарида изчил ўсиб боради.

Ушбу вазифаларни амалга ошириш учун республика ҳукумати томонидан амалий ҳаракатларнинг аниқ дастури ишлаб чиқилган. Энг аввало, банклар ва давлат суғурта бош бошқармаси муассасалари томонидан барча омонатлар ҳамда ҳаётни, болаларни суғурта қилиш суғурта пуллари ва никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадаллари тўлиқ қайта рўйхатдан ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси, Марказий банк томонидан 1992 йил 1 январдан буён ўтган даврда нархлар индекси ўсиши ҳисобга олинган ҳолда аҳолининг омонатлари бўйича зарур ҳисоб-китоб ишлари бажарилади. Улар томонидан индексация миқдорлари, аҳолининг индексация қилинган жамғармаларини табақалаштирилган ҳолда тўлашнинг ягона тартиби ва муддатлари тўғрисидаги низом тайёрланади. Ушбу низом билан газеталар ва банк муассасаларида танишиш мумкин.

Ушбу ҳужжатлар асосида 1996 йил 1 мартгача «Индексация» махсус счётлари очилади, аҳолининг пул маблағлари ана шу счётларда жамланади. 1996 йил 1 июлгача бундай счётнинг ҳар бир эгасига янги омонат дафтарчаси бериладди.

Ушбу омонат дафтарчалари бўйича тўловларни бериш тартиби, миқдорлари ва муддатлари Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан белгиланади ва матбуотда эълон қилинади. Улар билан банк муассасаларида ҳам танишиш мумкин бўлади. Индексация қилинган пул маблағларини аҳолига тўлаш 1996 йил 1 июлдан бошланади. Тўловлар тўлов йилига боғлиқ равишда табақалаштирилган миқдорларда ўн йил давомида босқичма-босқич амалга оширилади.

Тўловлар бўйича мавжуд имкониятлар ҳисобга олинган ҳолда тўловларнинг қуйидаги миқдорлари белгиланган: 1996 йилда — йиллик фоиз ставкалари қўшилган ҳолда омонат умумий миқдорининг 10 фоизи, 1997 йилда — 20 фоизи, 1998 йилда — 30 фоизи берилади ва ҳоказо.

Аҳолига пул маблағларини босқичма-босқич тўлашни таъминлаш мақсадида Халқ банки ҳузурида махсус «Қоплаш фонди» ташкил этилади. Ушбу фонд давлат бюджети маблағлари, шунингдек банк муассасаларининг, бюджетдан ташқари фондларнинг маблағлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари ҳисобидан шакллантирилади.

Индексацияни амалга ошириш ва аҳолига пул маблағларини тўлаш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш, зарур мувофиқлаштириш ишларини ва назоратни таъминлаш учун махсус республика комиссияси тузилган. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурида, Ўзбекистоннинг ҳар бир тумани ва шаҳрида ана шундай комиссиялар ташкил этилади. Ушбу комиссиялар раисларига омонатларнинг тўғри ва асосли индексация қилиниши ҳамда маблағларни тўлашда тартиб бузишларга йўл қўйилмаслиги учун шахсий жавобгарлик юкланади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ КЕНГАШИДА

20 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Унда парламентдаги сиёсий партиялар фракциялари ва депутатлар блокининг раҳбарлари, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, Олий Мажлисда доимий асосда ишлаётган депутатлар иштирок этдилар. Мажлисни Олий Мажлис Раиси Э. Ҳ. Халилов олиб борди.

Илгари хабар қилганимиздек, Олий Мажлис тўртинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида Кенгаш қарори билан депутатлар ишчи гуруҳи тузилган эди. Ўтган давр мобайнида гуруҳ аъзолари сессия муҳокамасига ҳавола этилаётган қонун лойиҳалари, бошқа ҳужжатлар устидаги ишларни давом эттириб, улар юзасидан келиб тушган таклиф ва мулоҳазалар асосида ҳужжатларга тегишли ўзгартишлар ва қўшимчалар киритдилар, бошқа ташкилий ишларни амалга оширдилар.

Сессияда қараб чиқиладиган барча масалаларга доир материаллар депутатларга барвақт етказиб берилди. Бу эса Олий Мажлис депутатлари парламент сессиясига ҳар бир масала бўйича аниқ фикр, муайян хулоса билан келишларини таъминлади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари, депутатлар ишчи гуруҳининг раҳбари Б. А. Шодиева ана шулар тўғрисида батафсил ахборот берди.

Шундан сўнг депутатлар сессия кун тартибига киритилаётган масалалар хусусида яна бир бор фикрлашиб олдилар. Тўртинчи сессия муҳокамасига ҳавола этилаётган барча қонун лойиҳалари, қонун ҳужжатлари қўмиталар ва комиссияларда, етук ҳуқуқшунослар ва мутахассислар иштирокида ўта синчковлик ва талабчанлик билан ишлаб чиқилди.

Қонун лойиҳаларини тайёрлашнинг самарали тарзда қўлланиб келинаётган амалиёти ўзини оқламоқда. Депутатлардан, меҳнаткашлардан, депутатлар фракцияларидан келиб тушган таклифлар, мулоҳазалар қонунларимизнинг янада пишиқ ва мукаммал бўлишига хизмат қилди. Энг муҳими, қилинган ишлар қонун лойиҳаларининг тугал вариантлари тайёрланишига олиб келди. Кенгаш мажлисида йиғилганлар айнан шу фикрни изҳор этдилар.

Олий Мажлис тўртинчи сессиясининг кун тартиби эълон қилинганидан бери анча вақт ўтди. Шу давр ичида Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирадиган яна бир қатор масалаларни кўриб чиқиш зарурати пайдо бўлди. Шу муносабат билан Кенгаш Олий Мажлис тўртинчи сессияси кун тартибига қўшимча масалаларни киритишни тавсия этди.

Шу билан Олий Мажлис Кенгашининг мажлиси ўз ишини якунлади.

ПАРТИЯ ФРАКЦИЯЛАРИДА

20 декабрь куни Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг мамлакатимиз Олий Мажлисидаги фракциясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси тўртинчи сессияси кун тартибига таклиф этилаётган масалалар юзасидан фракциянинг нуқтаи назарини ишлаб чиқиш ҳақидаги масала муҳокама этилди. Фракция раиси, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов шу ҳақда маъруза қилди.

Сессия кун тартибига киритилган масалалар бўйича музокараларда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Д. Ғуломова, Ўзбекистон Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши раиси Б. Раҳимов, Қашқадарё вилоят фахрийлар кенгаши раиси С. Усмонов, «Андижон» агросаноат фирмаси бош директори И. Ваҳобовлар қатнашдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари Б. Шодиева иштирок этди.

* * *

20 декабрь куни «Адолат» социал демократик партияси фракциясининг мажлиси бўлиб ўтди. Уни «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби, Олий Мажлис депутатлари фракцияси раиси Анвар Жўрабоев олиб борди.

Мажлисда сессия кун тартибига киритилган масалалар бўйича мулоҳазалар билдирилди.

Йиғилишда фракция аъзолари — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Котибияти бошлиғи О. Олимжонов, қўмита раислари А. Аҳадов, Ч. Абдиров, «Адолат» социал демократик партияси Сиёсий Кенгашининг иккинчи котиби А. Ғуломмаҳмудов, ЎзФА электроника институти директори Ў. Расулов, Тошкент юридик институти ректори Ҳ. Бобоев ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари А. Қосимов қатнашди.

* * *

Шу куни «Ватан тараққиёти» партияси фракциясининг ҳам мажлиси бўлиб ўтди. Уни фракция раиси Анвар Йўлдошев олиб борди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси тўртинчи сессияси кун тартибига киритилган масалалар тўғрисида ахборот берилди. Унда фракция аъзолари — Ўзбекистон Республикаси Президент девонининг ходими А. Турсунов, Урганч давлат университети ректори А. Саъдуллаев, Наманган давлат университети проректори Т. Файзуллаев ва бошқалар сўзга чиқишди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Усмонов иштирок этди.

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси бугун, 21 декабрь куни соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари бугун, 21 декабрь куни соат 8 дан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

• Республика Вазирлар Маҳкамасида

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИ: ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ИСТЕЪМОЛ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида ёнилғи-энергетика ресурсларини тежаш комиссиясининг мажлиси бўлди. Унда Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари, вазирликлар, идоралар, корпорациялар, бирлашмалар раҳбарлари иштирок этди. Мажлисни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, комиссия раиси И. Жўрабеков бошқарди.

Мажлисда республикада нефть ва табиий газ қазиб чиқариш ва улардан фойдаланиш масалалари кўриб чиқилди. Комиссия ёнилғи-энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланиш учун халқ хўжалиги тармоқларига келгуси йилда нефт маҳсулотлари ва газдан фойдаланишнинг лимитланган ҳажмини тавсия қилди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилгача ва ундан кейинги даврга мўлжалланган ҳамда Ўзбекистон ёнилғи-энергетика базасини мустаҳкамлашга қаратилган комплекс илмий-техника энергетика дастури тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Комиссия ишида Бош вазир ўринбосарлари М. Усмонов, Р. Юнусов, Қ. Ҳаққулов, К. Раҳимов, Ў. Исмоилов иштирок этдилар.

(ЎзА).

АДОЛАТ ВА ҲАҚИҚАТ ҒОЯСИ ҚОНУНЧИЛИК

БАНКЛАРНИНГ САМАРАЛИ ФАОЛИЯТИ — ИСЛОҲОТЛАР ГАРОВИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси раиси Абдурафиқ АҲАДОВ билан суҳбат

— Абдурафиқ Аҳадович, маълумки, Олий Мажлис тўртинчи сессиясининг муҳокамасига киритилиши мўлжалланган бир қатор масалалар қаторида «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида» ва «Банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида»ги масалалар бор. Бу, албатта, республикамиз банк тизими ишини янада такомиллаштириш имконини беради. Шу боис таҳририятимизга келаётган кўплаб мактубларнинг муаллифлари ана шу ҳужжатларни Сиздан қўмита раиси сифатида батафсил таҳлил қилиб беришингизни сўрашаяпти.

— Аввало, «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонун лойиҳасига тўхталсак. Бу ҳужжатда Марказий банкнинг ҳуқуқий мақоми, вазифалари, ваколатлари, ташкил этилиши ва фаолият тамойиллари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ушбу Қонун ҳамда бошқа қонунлар асосида белгилаб қуйилган. Масалан, 1-моддани олиб курайлик. Мазкур моддада, жаҳон тажрибасига мувофиқ, Марказий банкнинг юридик субъект ва давлат органи сифатида таъсис этилиши ҳамда у молиявий жиҳатдан давлат бюджетидан мустақил эканлиги акс эттирилган. Бундай мақом, албатта, ушбу муассасага ўз фаолиятини мустақил равишда олиб бориш ва миллий иқтисодиёт масалаларини қуллаб-қувватлаш учун пул сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда ташаббускорлик курсатиш имконини беради.

2-моддада «Марказий банкнинг мол-мулки унинг пул ва бошқа моддий бойликларидан иборат бўлиб, уларнинг қиймати ушбу банкнинг балансида акс эттирилади», дейилади. Бу нима дегани? Кўчмас мулк ва молиявий активлар, Марказий банкнинг молиявий ҳисоботларида кўрсатилганидек, бошқа бирор давлат органи ва ташкилоти томонидан ҳеч қачон бегоналаштирилмайди. Бу ҳол, албатта, Марказий банкнинг мустақиллигини таъминлабгина қолмасдан, балки унга пул сиёсатини самарали олиб бориш имкониятини беради. Бундай ёндашув эса, халқаро тажрибада, амалиётга мувофиқдир.

— Халқаро тажрибага кўра, Марказий банклар одатда миллий парламентга ҳисоб бериши керак. Бу ҳақда Сиз нима дейсиз?

— Ушбу ҳужжатнинг 5-моддасида илгари сурилган фикрлар ана шу амалиётга риоя қилинишидан далолат беради. Ва у Марказий банкнинг бошқа давлат органларида мустақиллигини намоён этади. Асосий талаб шуки, у йиллик ҳисобот ҳамда текширилган молиявий ҳисоботларни тайёрлаб, Олий Мажлисга тақдим этади. Бу ўз навбатида ҳисобдорлик учун асос ҳисобланади. Маърузалар ва молиявий ҳисоботларнинг эълон қилиниши эса ҳисобдорликнинг тулиқ самарасидир.

Шуни айтиш керакки, Марказий банклар иши яхши ташкил этилган барча мамлакатларда уларнинг маърузалари ва молиявий ҳисоботлари йилига камида бир марта эълон қилинади.

Бундан ташқари, Қонун лойиҳасининг 6-моддасида Марказий банкнинг мустақиллиги аниқ белгилаб қўйилган. Бу ҳол жаҳондаги қатор Марказий банклар тўғрисидаги қонунларга мос. Яъни купгина мамлакатларда бундай муассасаларнинг мустақиллиги мутлақ булиб, асло чекланмагандир.

Марказий банкнинг мустақиллиги зарурати эса унинг бу тизимга раҳбарлиги ва монетар сиёсатни ишлаб чиқувчи ва унинг ижрочиси сифатидаги мавқеидан келиб чиқади. Ва ушбу фаолият махсус малака, ахборот ва техник усулларни ривожлантиришни ҳамда уни амалиётга қуллашни талаб этади. Энг муҳими — Марказий банк мустақиллигининг моҳияти шуки, у миллий иқтисодиёт учун холис бўлган сиёсатни юргизади, шу билан бирга, Қонун лойиҳасида кузда тутилганидек, монетар ва валютани тартибга солиш соҳасидаги сиёсатни амалга ошириш ва уни шакллантириш жараёнида тегишли давлат органлари билан маслаҳатлашишни талаб этади.

— Қонун лойиҳасида Марказий банкнинг бошқа шундай ва халқаро муассасалар билан ўзаро муносабатлари ҳақидаги фикрлар ҳам зикр этилганми?

— Албатта. Аввало, шуни айтиш керакки, ушбу ҳужжатнинг 9-моддаси Марказий банкнинг бошқа шундай муассасалар ва халқаро молиявий ташкилотлар билан ўзаро муносабатларида республикамизнинг манфаатларини ҳимоя қилишга ваколат беради. Шунингдек, у Марказий банкнинг халқаро миқёсдаги даражасини тасдиқлайди. Бу эса, нафақат миллий валютанинг республикамиз ташқарисидаги барқарорлигини қуллаб-қувватлаш сиёсатининг самарали амалга оширилишига ёрдам бериб қолмасдан, балки мамлакат банк тизимининг молиявий барқарорлиги ва ҳаётбахшлигида халқаро молиявий ишончни шакллантиришга кумаклашади.

Шу билан бирга, мазкур Қонун лойиҳасида пул-кредит сиёсатининг асосий йуналишлари (23-модда), очиқ бозорда амалга ошириладиган операциялар (25-модда), Марказий банкнинг ҳисоб юритиш операциялари (26-модда). Марказий банк томонидан банкларнинг молиялашуви (30-модда), валютани тартибга солиш (40-модда), халқаро заҳиралар (42-модда), фискал агентлигининг вазифаси (47-модда), Марказий банкнинг назорат вазифаларини бажариш бўйича ваколатлари (51-модда), банклар учун белгиланган иқтисодий меъёрлар (52-модда), Марказий банк томонидан қулланиладиган жазо чоралари ва тақиқлашларга оид моддалар ҳам мавжуд.

— Буларнинг ҳаммасига изоҳ беришга Сизнинг вақтингиз бўлмаганидек, бизда ана шу матнларни газета саҳифасига жойлаштиришнинг имкони йўқ, албатта. Шу боис «Марказий банк томонидан қўлланиладиган жазо чоралари ва тақиқлашлар тўғрисида»ги (53-модда) хусусида ўз фикрингизни билмоқчи эдик.

— Ушбу модда Марказий банкка банк қонунчилиги талаблари ҳамда Марказий банк томонидан белгилаб қўйилган меъёрий актлар ва бошқа ҳужжатларнинг талаблари бажарилмаган ҳамда риоя этилмаган ҳолларда муайян чораларни қўллаш ёки жарима солиш ҳуқуқини беради. Халқаро амалиётда қабул қилинган мазкур модданинг муҳим хусусияти шундаки, унга кура, Марказий банк мижозлар, хусусан, омонатчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилган ҳолда тартиббузар банкларга нисбатан жазо чораларини куради, банк акциядорларининг манфаатларини омонатчиларга қараганда иккинчи даражали вазифа сифатида аниқ белгилаб қуяди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, мазкур моддаларга мувофиқ, куриладиган чоралар Қонун матнига киритилмаган, албатта. Марказий банк ушбу Қонун ва «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонунда белгилаб қўйилган ваколатлари ва принциплари доирасида фаолият юритади.

— Абдурафиқ Аҳадович, суҳбат мавзуимизнинг энди навбати «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонун лойиҳасига келди.

— Биласиз, молия соҳасида тижорат принциплари асосида иш олиб борадиган ҳамда банк операцияларига ўхшаш операцияларни, биринчи навбатда пул маблағларини қабул қилиш ва жойлаштириш ишларини амалга оширадиган куплаб ташкилотлар мавжуд. Бу турдаги операцияларни амалга оширишда, шубҳасиз, инвестицияланган пуллар қийматининг муайян қисмини йуқотиб қуйишнинг катта таваккалчилиги мавжуд. Банк бизнеси таваккалчилиги эса узига хос булганлиги сабабли, уша операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига фақат ваколатли идоранинг рухсатини олган корхонагина эга булади. Марказий банк эса худди ана шундай корхонадир.

Қонун лойиҳасида келтирилган «Банк» тушунчасининг изоҳи, ушбу Қонун лойиҳасида таъкидланганидек, кредит корхоналарини ажратиб курсатиш имконини беради.

Шунга кўра, мазкур ҳужжатнинг 9-моддасида Низом сармояси кўриб чиқилган. Унинг мақсади банкнинг унга ишониб пул қуйган омонатчилар олдидаги мажбуриятлари бажарилишини кафолатлашдир. Шунинг учун ҳам банк сармоясининг миқдори ва сифати жуда муҳим масала ҳисобланади. Бу ерда асосий қоида шундан иборатки, амалга ошириладиган операцияларнинг куламига Низом сармоясининг бир хил миқдори мос келиши лозим. Бошқача айтганда, Низом сармоясининг энг кам миқдори оқилона бўлиши муҳим аҳамият касб этади. Банклар фақат Низом сармоясининг энг кам миқдорини тулашга қодир бўлган бадавлат юридик ва жисмоний шахслар иштирокида таъсис этилиши зарур. Бунда, албатта, Низом жамғармасининг миқдори катталаштириб юборилмаслиги керак. Агар у жуда юқори булса, бундай ҳол янги банклар ташкил этиш имкониятини чеклаб қуяди. Натижада банклараро рақобат чегараланиб қолади ва мамлакатда банк ишини ривожлантириш даражаси бозор иқтисодиётининг шаклланиш босқичи талаб этадиган даражада ўсиб бора олмайди.

— Ушбу ҳужжатнинг 10-16 ва 19-моддалари банклар ва уларнинг бўлимлари ташкил этиш, рўйхати олиш ҳамда тугатиш каби масалалани тартибга солади. Шу ҳақда ҳам маълумот бера оласизми?

— Биз мазкур моддаларни ишлаб чиқишда, аввало, иқтисодиётнинг банк хизматларига булган эҳтиёжларини қондиришга қодир, соғлом ва молиявий жиҳатдан мустаҳкам банк тизимини яратишга устуворлик беришга интилдик. Банкларни ташкил этиш учун белгиланган қоидаларнинг объективлиги маълум. Бу қоидалар эса банкларни профессионал раҳбарларгина бошқаришини кафолатлашга хизмат қилади. Қонун лойиҳасида банк фоалиятига лицензия бериш масалалари бўйича янги қоида белгиланган бўлиб, унга мувофиқ банкларни ташкил этишга рухсат олиш жараёни икки босқичда амалга оширилади. Биринчиси, банкни очиш олдидан Марказий банкнинг розилигини олиш ва банкни ўзи руйхатдан утказиб, лицензияга эга булишдан иборат. Иккинчи босқич эса банк бизнесига тасодифий кишиларнинг келиб қолмаслиги ва банкнинг ишга тушиши арафасида тулақонли хизматлар курсатиш учун зарур бўлган барча шарт-шароитларнинг яратилиши мақсадида барча техник тадбирларнинг утказилишини таъминлайди. Хусусан, 14-моддада лицензияни қайтариб олишга оид асослар санаб утилади. Айнан шундай асосларни танлаш эса Марказий банкнинг омонатчилар ва кредиторлар манфаатларини ҳимоя қилиш вазифаларидан, банк тизими барқарорлигини қуллаб-қувватлаш заруратидан келиб чиқади.

Қонуннинг 22-моддаси эса янги қоида ҳисобланади. Маълумки, таклиф этилаётган бошқарув идоралари тузилмаси хорижий банклар иш тажрибасида муваффақиятли қулланилмоқда. Бошқарувнинг бу уч поғонали тузилмаси банк иши устидан назорат қилишни, ҳар кунлик юмушни зудлик билан амалга оширадиган банк ижроия маҳкамасининг жавобгарлиги ва ҳисобдорлигини оширади.

24, 25, 26, 36, 37, 39-моддаларда келтирилган қоидалар эса, муассасаларга энг кам таваккалчилик билан соғлом банк амалиётини юритиш, уз фаолиятини тартибга солиш мажбуриятларини юклайди, узи билан боғланган шахслар уртасидаги муносабатларни тартибга солади, молиявий қийинчиликларни бошдан кечираётган, тўловга қобилияти қониқарсиз даражада булган банкларда ҳомийлик белгиланиши мумкинлигини кузда тутади, қолаверса, омонатчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга хизмат қилади.

Шуни таъкидламоқчиманки, ушбу қонун лойиҳаларини тайёрлашда Халқаро валюта фонди, Жаҳон банки ва қатор молия ташкилотлари мутахассисларининг маслаҳатига таянилди ва улар мазкур ҳужжатларга катта баҳо бердилар.

«Халқ сўзи» мухбири Икром ЎТБОСАРОВ суҳбатлашди.

> ***«Олий Мажлисимиз олдида фавқулодда масъулиятли ва мураккаб вазифалар турибди. Ана шу вазифаларни у қанчалик оқилона ҳал этолса, республикамизнинг учинчи минг йилликдаги қиёфаси шунчалик баркамол бўлади. Бу баландпарвоз гаплар эмас, айни ҳақиқатдир».***
>
> **И. КАРИМОВ.**

СУРАТДА: депутатлар рўйхатдан ўтишмоқда. Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) тасвирга олган.

ОТА-ОНА РИЗОЛИГИ БЎЛСИН

Олий Мажлиснинг учинчи сессиясида Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси лойиҳаси муҳокама этилиб, биринчи укишда маъқулланган ва у жамоатчилик фикрини билиш учун матбуотда эълон қилинганди.

Лойиҳа ҳажм жиҳатидан ҳозир амалдаги Кодексдан унча фарқ қилмаса-да, аммо мукаммаллиги, мазмунан бойлиги билан ажралиб туради. Масалан, ёшлар меҳнатининг айрим масалалари, қонуний ҳуқуқи янада бойитилган, маънавий зарарни қоплаш, меҳнатга оид муносабатларда судга мурожаат этиш ҳуқуқи кенгайган.

Лойиҳани диққат билан кўздан кечирар эканмиз, унда айрим жузъий камчиликлар ҳам борлиги назаримиздан четда қолмади. Масалан, 80-модада белгиланган ишга қабул қилиш вақтида талаб қилинадиган ҳужжатлар қаторига 77-модданинг иккинчи қисмидаги қоидадан келиб чиқиб, 14 ёшга тўлган укувчиларнинг ота-онасидан бири ёки улар урнини босувчи шахснинг ёзма розилик хатини қушиш керак. Чунки ушбу хатнинг булмаслиги укувчилар билан меҳнат шартномаси тузишни ман этади.

Х. ФАЙЗИЕВ,
Самарқанд вилоят ҳокимлиги адлия бошқармасининг катта маслаҳатчиси.

САЙЛОВЧИЛАР ФИКРИ

Жиззах вилоятидаги махсус мухбиримиз Ҳайитбой Набираев сайловчиларнинг сессия кун тартибига киритилган масалалар, парламент ҳамда депутатлар фаолиятига бўлган муносабатларини билиш мақсадида турли касб эгалари билан суҳбатлашди.

Фарҳод БОЛТАБОЕВ, Зафаробод туманидаги «Уч қаҳрамон» қишлоқ фуқаролар йиғини котиби:

— Олий Мажлиснинг бўлиб ўтган учта сессиясини ҳам диққат билан кузатиб бордик. Тўғриси, ижобий ўзгаришлар яққол кўзга ташланиб турибди. Парламентда доимий равишда ишлаётган депутатларимиз турли қонунлар қабул қилишда уларнинг устиворлигини таъминлашда олдинги ҳамкасбларига нисбатан купроқ иш қилишяпти.

Олий Мажлиснинг тўртинчи сессияси кун тартиби ҳақида гапирадиган бўлсак, «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ўта долзарб масала деб ҳисоблайман. Унинг аҳамияти шундаки, бугун хусусий дуконларда озиқ-овқат маҳсулотлари давлат тасарруфидагига нисбатан бир неча баравар кўп ва арзон. Биз одамларга боғ-роғларни сотдик. Ҳозир бу майдонларда дарахтларга шакл бериш, ўғитлаш, қатор орасини ҳайдаб, суғориш ишлари жуда барвақт тугалланди. Хўжалик ихтиёрида бўлган пайтда бунақа тезкор ҳаракатни кўрмаслик...

Раҳматулла ШОДМОНҚУЛОВ, Жиззах туманидаги «Садаф» тиббий кичик корхонаси раҳбари, вилоят кенгаши депутати:

— Ҳеч иккиланмай айтиш мумкинки, мамлакатимиз равнақи, иқтисодий ислоҳотлар ривожи, кишиларимиз фаровонлиги барча соҳаларда давом этаётган хусусийлаштиришнинг муваффақияти билан боғлиқ. Вилоятимизда деярли барча дорихоналар хусусийлаштирилиб бўлинди. Бу нима берди, ўзгариш булдими? Албатта, биринчи навбатда ҳар бир дорихона эгаси бошқаси билан рақобат асосида иш кўришлари натижасида хориж билан иқтисодий алоқаларни йўлга қўйиш баробарида маҳаллий хомашёлардан малҳам дорилар тайёрлашни ҳам йўлга қўя бошладилар. Зомин, Бахмал, Ғаллаорол, Фориш тоғларида ўсадиган, қадимда халқ табобатида фойдаланиб келинган доривор гиёҳлардан олинган турли хил шарбатлар, малҳамларни энди ҳар бир дорихонадан топиш мумкин.

Мазкур сессияда «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси қабул қилинса, бизнинг ҳуқуқ ва манфаатларимиз янада мустаҳкам ҳимоя этилган бўлур эди. Мен учун «Архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам ўта муҳимдир. Чунки қисқа давр ичида шаҳарларимиз қиёфаси қанчалик ўзгариб кетганлигини кўриб турибмиз. Ушбу Қонун қабул этилгач шаҳарларимизнинг янада чирой очиши шубҳасиз.

Олий Мажлис депутатларига битта истагим бор. Улар сайловчилари ҳузурига янада кўпроқ чиқишса, халқ турмуши тарзи билан танишиб, уларнинг фикрини ўрганишса, яхши буларди. Биз айниқса, атроф-муҳитни муҳофаза этишда уларнинг ёрдамига муҳтожмиз. Касбим шифокор. Корхонамиз асосан тиш касалликларини даволаш билан шуғулланади. Илгари бизга беморларнинг қарийб ўнтадан саккизтаси тиши оғриётганидан ёки чириганидан шикоят қилиб келарди. Энди эса келаётганларнинг аксарияти тиш милки касалланганини айтишаяпти. Бу албатта, сув ва атмосфера таркиби бузилганлиги оқибатидир. Бундай ҳолатга депутатларимиз ҳам эътибор қаратишса, яхши бўларди.

Болтабой БОБОЕВ, Арнасой туманидаги Мирзо Улуғбек номли 1-ўрта мактаб директори:

— Олий Мажлиснинг барча сессияларига катта умид билан қараймиз. Негаки, қабул қилинаётган барча Қонунлар энг аввало мустақил юртимизнинг равнақи ҳамда фуқаролар ҳуқуқи кафолати сифатида дунёга келади. Мисол учун, ўтган сессияда қабул қилинган ҳарбий доктрина тўғрисидаги ҳужжатни муҳим аҳамиятга эга, деб ҳисоблайман. Сабаби, армиямизда интизом анча сусайиб қолганди. Энди эса ҳарбий хизматдан қочиш йўқ. Келажаги буюк давлатнинг ўз армияси вужудга келди. Зобитлар ўзимизда тайёрланяпти.

Яна шуни айтиш лозимки, қишлоққа саноат кириб келмаса, аҳолини иш билан таъминлаш, турмуш шароитини яхшилаш қийин. Арнасойда ҳам мева-сабзавотни қайта ишлайдиган цехлар барпо этилди. Айни пайтда шўрланган тупроқдан пишиқ ғишт тайёрлайдиган кичик заводни ишга тушириш чоралари кўриляпти. «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисида»ги Қонуни қабул қилиниши билан бу ишлар янада ривож топишига аминмиз.

Мамлакатимизда аҳолини ижтимоий ҳимоялашга катта эътибор берилаяпти. Шу нуқтаи назардан сессия кун тартибига киритилган Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси, Фуқаролик кодекси лойиҳаларини долзарб, дейиш мумкин. Ушбу Қонунлар келажакда барча фуқаролар манфаатларини ҳимоя қилишига ишонамиз.

• Сўз — депутатларга

МЕН УЧУН ГАПДАН КЎРА МЕҲНАТ ҚИЛИШ АНЧА ОСОН

Наманган вилоят сув хўжалиги бирлашмаси бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати Ҳ. ҲОШИМОВ билан мулоқот

— Ҳакимжон ака, депутатликка муқобиллик асосида сайланган эдингиз. Кўп минг кишилик сайловчилар нима учун айнан Сизнинг номзодингизни маъқуллаб овоз берганлиги ҳақида ўйлаб кўрганмисиз?

— Тўғрисини айтадиган бўлсам, дастлаб депутатликка сайланишимга унча ишонмагандим. Негаки, кўпчиликнинг олдида қойилмақом қилиб маъруза қилишни уддалай олмайман. Мен учун гапиришдан кўра меҳнат қилиш осонроқ. Шундай бўлсада, сайловчилар билан учрашув чоғларида дилимдагини, яъни, Президентимиз олиб бораётган сиёсат қуйи бўғинларда ҳам ўз аксини топиши, бунинг учун маҳаллий ҳокимият ва бўлажак депутатлар бир тану бир жон бўлиб ҳаракат қилишлари лозимлиги ҳақида лўнда қилиб гапирдим. Юртбошимиз олға сурган ривожланишнинг беш тамойили ҳамда қабул қилинаётган фармон ва қарорларни жамоамизда изчил амалга ошираётганимиз ютуқларимиз омили бўлаётганлиги ҳақида мисоллар келтирдим. Назаримда, сайловчилар мамлакатимизда юритилаётган одилона ички ва ташқи сиёсат орқалигина мустақил юртимиз ривожланган мамлакатлар қаторидан ўрин олишига ишонишлари ва бу борада депутат сифатида мени фаол иштирок этади, деган фикрга келишгани учун номзодимга овоз беришган бўлса керак. Ҳар ҳолда мен шундай, деб ўйлайман.

— Депутатлик — ҳаловат эмас. Сиз бу гапга қандай қарайсиз?

— Албатта, халқ ишончига сазовор бўлиш катта бахт. Лекин бу ишончни оқлаш янада масъулиятлидир. Негаки, депутат нафақат ўз жамоаси, балки сайловчиларининг дарди ташвиши билан ҳам яшаши, уларнинг орзу-истакларининг рўёбга чиқиши учун жон куйдириши керак. Шу нуқтаи назардан қараганда халқимиз учун бугунги кунда янги ишчи ўринлари яратиб, уларни иш билан таъминлаш ва аҳолининг ёрдамга муҳтож қисмини ижтимоий ҳимоя қилишдан муҳимроқ вазифа йўқ. Шу боис ҳам биз, депутатлар вилоят ҳокимлиги билан бамаслаҳат муаммоларни имкон қадар бартараф этишга ҳаракат қиляпмиз. Айни пайтда вилоятимизда 30 га яқин қўшма корхона, юзлаб кичик корхона ва ширкатлар ишлаб турибди. Яқинда туркиялик ва германиялик сармоядорлар билан ҳамкорликда барпо этилган «Аснам-текстиль» қўшма корхонаси фойдаланишга топширилди. Натижада 300 дан зиёд маҳаллий йигит-қизлар доимий иш билан таъминландилар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Вилоятда кам таъминланган, ёрдамга муҳтож оилаларни, боқувчиси йўқ якка-ёлғиз кишиларни ижтимоий ҳимоя қилиш борасида ҳам ибратли ишлар қилинмоқда. Ҳозирги кунда эътибордан четда қолган мана шундай оила ёки бирорта одам йўқ, десам муболаға бўлмайди. Уларнинг ҳаммаси ташкилот, корхона ҳамда хусусий тадбиркорлар ва ишбилармонлар томонидан ҳомийликка олинган.

— Бу борада сиз раҳбарлик қилаётган бирлашмада қандай ишлар амалга оширилаётгани ва бирлашма фаолияти ҳақида тўхталсангиз.

— Бирлашмамизда 12 мингдан зиёд киши меҳнат қилади. Жамоамизнинг аҳиллиги, ҳамжиҳатлиги туфайли барча соҳаларда эришаётган ютуқларимиз салмоғи тобора ортиб бормоқда. Маълумки, бу йил республикамизда жумладан бизнинг вилоятда ҳам сув танқис бўлди. Сувчиларимиз сувнинг бир мисқолини ҳам беҳуда исроф қилмаслик мақсадида ёз бўйи туни-тонгга улаб, меҳнат қилдилар. Ишнинг оқилона, уюшқоқлик билан ташкил этилганлиги натижасида вилоятимиз ғалла, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш режаларини республикамизда биринчилардан бўлиб бажардилар. Мазкур муваффақиятларга эришишда жамоамизнинг ҳам муносиб ҳиссаси борлигидан фахрланамиз.

Бирлашмамизнинг барча туман бўлимларида ёрдамчи хўжаликлари мавжуд. Унда етиштирилган қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари ишчи-хизматчиларга бозордагидан икки-уч ҳисса арзон нархларда сотилади. Олинган даромад эса тармоқни ривожлантириш ҳамда узоқ йиллар сув хўжалиги тизимида ишлаб нафақага чиққанларга, кам таъминланган, ёрдамга муҳтож оилаларга, умуман, ишчиларни ижтимоий ҳимоя қилишга сарфланади. Масалан, шу йилнинг ўзида бирлашманинг ёрдамчи хўжаликларидаги мавжуд 580 гектар майдонда деҳқончилик қилиниб, 406 тонна буғдой, 268 тонна шоли, 119 тонна картошка, 210 тонна пиёз, 450 тоннадан зиёд сабзавот ва полиз маҳсулотлари, 255 тонна мева етиштирилди. Ёрдамчи хўжаликлар чорвасидан эса шу кунга қадар 23,5 тонна гўшт, 230 килограмм асал ва бошқа маҳсулотлар олишга эришилди.

Бирлашмамизда азалдан насос станциялари атрофига, Норин, Сирдарё ҳамда бир қанча каналлар, шунингдек, янги сув чиқарилган жойларга терак ва бошқа дарахтлар ўтказиб, кўкаламзорлаштириш одат тусига айланган. Ҳар йили мана шу жойларда етиштирилган минглаб туп терак ва қурилиш материаллари ишчи-хизматчилар ҳамда аҳолига арзон нархларда берилади. Шу йилнинг ўзида 2 минг куб метр қурилиш материаллари сотилди. Эрта баҳор қирқиб олинган тераклар ўрнига ва бўш жойларга 550 минг туп терак ва бошқа мевали дарахтлар ўтказилди. Бундан тўрт йил олдин Сирдарё ва Норин дарёси қирғоқларига ўтказилган 10 минг тупдан зиёд терак кўчатлари ҳозир баравж ривожланмоқда.

Қўшма, кичик корхоналар ва цехлар ташкил қилиб, янги ишчи ўринлари яратиш масаласига келсак, бирлашмамиз жамоаси бу борада ҳам бир қатор ишларни амалга оширдилар. Жумладан, бирлашмамизнинг Чуст тумани бўлими қошида бундан икки-уч йил муқаддам 200 гектар адирликда анор кўчатлари экилган эди. Бу йил анорзор дастлабки ҳосилини берди. Эндиликда ана шу ернинг ўзида америкаликлар билан ҳамкорликда анорни қайта ишлайдиган қўшма корхона бунёд этишга киришилмиз. Шунингдек, бирлашмамиз ва унинг бўлимлари қошида ғишт заводи, тикувчилик, дурадгорлик цехлари, кулолчилик, автомашина ойналари ва турли маркадаги транспорт воситаларига эҳтиёт қисмлар тайёрлайдиган корхоналар ишлаб турибди. Ҳозирги кунда буларнинг ҳаммасида 2000 дан зиёд одам меҳнат қилмоқда. Бундан буён ҳам бу соҳадаги ишларимизни ривожлантириш учун барча имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қиламиз.

— Бугун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси ўз ишини бошлайди. Сиз бунга қандай тайёргарлик билан келдингиз?

— Мазкур сессия кун тартибидаги масалалар салмоғи ҳамда кўлами жиҳатдан аввалгиларидан фарқ қилади. Жумладан, сессия муҳокамасига «Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси лойиҳаси (иккинчи ўқишда) тўғрисида»ги масала ҳам киритилган. Маълумки, у биринчи ўқишдан кейин умумхалқ муҳокамасига ҳавола этилган эди. Унинг қабул қилиниши мамлакат ҳаётида катта воқеа бўлади, деб умид қиламан. Мен кун тартибига киритилган барча масалаларга оид таклифларимни тегишли қўмиталарга берганман.

Фурсатдан фойдаланиб, шуни таъкидламоқчиманки, янги парламентимиз ўз фаолиятини бошлаганига бир йил тўлмоқда. Бир йил, гарчи тарих олдида қисқа фурсат бўлса-да, лекин бу давр республикамиз ҳаётида муҳим босқич бўлди. Ана шу вақт ичида мустақил юртимизда тарихий ўзгаришлар, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида дадил қадамлар қўйилди. Республикамиз халқаро майдонда бугун бўй басти билан кўрина бошлади. Олий Мажлиснинг ҳар бир сессияси республикамиз ҳаётидаги муҳим воқеадир. Бу галги анжуман ҳам мустақил юртимизнинг равнақи йўлида қўйилган яна бир қадам бўлиши шак-шубҳасиз.

«Халқ сўзи» мухбири Абдуҳоким МАДАТОВ суҳбатлашди.

ЎзА ТУЗАТИШИ

18 декабрь куни берилган «Банкрот деб эълон қилинди» сарлавҳали хабарнинг биринчи абзаци қуйидагича ўқилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судидан хабар қилишларича, хўжалик судлари шу йил 15 декабргача тўлов қобилияти қолмаган корхоналарга нисбатан 128 та иш кўзгатди. Шу корхоналардан 42 таси банкрот деб эълон қилинди, 17 корхонага санация тайинланди.

(ЎзА).

ФАОЛИЯТИМИЗНИНГ БОШ ЙЎНАЛИШИДИР

МАМЛАКАТ ТАШҚИ АЛОҚАЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВОСИТАСИ

Маълумки, сессия кун тартибига «Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам киритилган. Ушбу Қонун Ўзбекистон ижтимоий-сиёсий ҳаётида қандай аҳамият касб этади? Унинг тарихий илдизлари қайси даврга бориб тақалади? Мухбиримиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Халқаро ишлар ва Парламентлараро алоқалар қўмитаси раисининг ўринбосари, Олий Мажлис депутати Иброҳимжон ЮСУПОВга ана шундай саволлар билан мурожаат қилди.

— Давлатлараро муносабатлар азалдан мавжуд бўлиб, жамият тараққий этган сари ривожланиб бораяпти. Бундай муносабатлар халқаро шартномалар воситасида амалга оширилиб, айни пайтда мустақил фаолият соҳасига айланди. Мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий-сиёсий, ва маданий муносабатлар ўз навбатида халқаро шартномаларни вужудга келтирди, унга аниқ мазмун бағишлади. Шартномалар гарчи ўтмишда халқаро ҳуқуқ нормаларига асосланмаган бўлса-да, лекин муқаддас ҳисобланган, диний ва ахлоқий қарашларга асосан уларни бажариш шарт қилиб қўйилган. Буюк бобоколонимиз, соҳибқирон Амир Темур ҳам ўз даврида нафақат қўшни давлатлар, балки Оврупо давлатлари билан ҳам дипломатик алоқалар ўрнатишга, турли хил шартномалар тузишга муяссар бўлган.

Мамлакат ташқи сиёсий ва иқтисодий фаолиятини таҳлил қилиш шуни кўрсатмоқдаки, унинг ташқи алоқаларини бошқарувчи ички ҳуқуқий нормалар айни пайтда шаклланиш жараёнини бошдан кечирмоқда. Ташқи иқтисодий ва инвестицион фаолият ҳамда дипломатик вакиллар тайинлаш тартибини белгиловчи дастлабки Қонунлар қабул қилинди. Бугунги сессия кун тартибидан ўрин олган «Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам ана шундай ҳужжатлар сирасига киради. Истиқлол шароитида кечган тўрт йил мустақил Ўзбекистон Республикаси тарихига туб ўзгаришлар ва ислоҳотлар даври сифатида зарҳал ҳарфлар билан ёзилиши шубҳасиз. Ана шу давр мобайнида халқаро миқёсда ҳам интеграция жараёни бошланди, халқаро ҳамкорлик кучайди, яхлит сиёсий ва иқтисодий маконлар вужудга келди, ягона халқаро меъёрлар, қоидалар, андозалар таркиб топди. Республика жаҳон ҳамжамиятининг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлди. Уни ер куррасида 150 га яқин мамлакат тан олди, 80 дан зиёд давлатлар билан дипломатия алоқалари ўрнатилди.

Республикамиз мустақилликка эришган кундан буён 600 дан кўпроқ халқаро шартнома, битим ва конвенциялар ратификация қилинди. Ана шундай ҳолат Олий Мажлиснинг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси олдида мустақил республикамизнинг халқаро шартномал тўғрисидаги Қонунини тайёрлаш вазифасини ўртага қўйди.

Ушбу Қонун лойиҳасини тайёрлашда Ташқи ишлар, Ташқи иқтисодий алоқалар, Адлия вазирликлари, Ўзбекистон Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ илмий-текшириш институти мутахассислари фаол иштирок этдилар. Бу Қонун ривожланган давлатлар қонунлари, халқаро актлар асосида халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган норма ва қоидалари, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамаси ҳақидаги Қонунлар асосида ишлаб чиқилди. Мазкур Қонун лойиҳасини тайёрлашда халқаро шартномалар тузиш, ратификация қилиш, уни бажариш ва тўхтатиш механизми ихчам ва тушунарли шаклда ёритиб беришга ҳаракат қилинди. Уни тайёрлаш жараёнида халқаро ҳуқуқий меъёрлар, шу жумладан 1969 йилги халқаро шартномалар ҳуқуқи ҳақидаги Вена Конвенцияси асос қилиб олинди.

Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисидаги Қонун лойиҳаси беш бўлим ва 43 моддадан иборат.

Қонун лойиҳасининг биринчи бўлими халқаро шартномани ҳуқуқий институти сифатида тафсивловчи умумий қоидаларга бағишланади. Унда мазкур қонун тушунчаси, номланиши ва турлари, тили ва шакли халқаро шартноманинг объектлари хусусида гап боради.

Қонун лойиҳасининг халқаро шартномалар тузувчи субъектлар хусусидаги 7-моддаси муҳим аҳамиятга эга. Халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларини тузиш ҳуқуқи ушбу моддага биноан фақат давлатга тегишлидир. Улар Ўзбекистон Республикаси номидан тузилса — давлатлараро, Ўзбекистон ҳукумати томонидан тузилса — ҳукуматлараро, вазирлик ва идоралар томонидан тузилган тақдирда — идоралараро шартномаларга бўлинади.

Қонун лойиҳасининг иккинчи бўлими асосий хусусиятга эга. Унда халқаро шартномани тузиш тартиби, кучга кириши, шартнома тузиш ҳақида таклиф киритишдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида уни ратификация қилишгача бўлган жараён акс эттирилган.

Лойиҳанинг 14-моддаси ҳам муҳим аҳамият касб этади. Мазкур моддада Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан ратификация қилиниши лозим бўлган шартнома турлари кўрсатилган.

Қонун лойиҳасининг учинчи бўлими халқаро шартномаларни эълон қилиш ва рўйхатдан ўтказишга бағишланган. Қайд қилиш ва эълон этиш халқаро шартномаларнинг расмийлаштириш охирги ва амалга оширилиши қатъий бўлган босқичи ҳисобланади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Низомининг 102-моддасида таъкидланганидек, БМТнинг ҳар бир аъзоси томонидан тузилган ҳар қандай шартнома ва битим ушбу низомга биноан кучга кирганидан сўнг биринчи имконият бўлиши билан котибиятда қайд қилиниши ва эълон этилиши лозим. Ўзбекистон Республикаси шартномалари Ташқи ишлар вазирлиги томонидан қайд қилинади. Қонун лойиҳасининг тўртинчи бўлими халқаро шартномаларнинг ижросига бағишланади. Унда шартнома мажбуриятларининг бажарилишини назорат қилиш ва бу фаолиятга масъул органларининг фаолиятини назорат қилиши ҳамда халқаро шартномаларнинг матнларини сақлаш тартиби кўрсатилади.

Қонун лойиҳасининг охирги бешинчи бўлими муҳим аҳамиятга эга бўлиб, унда халқаро шартномаларни денонсация қилиш ҳамда тўхтатиш тартиби ёритилган. Халқаро амалиётга мувофиқ халқаро шартномалар қуйидаги ҳолатларда: шартномада ёки кейинчалик келишувга киритилган томонларнинг ўзаро келишилган қарорга биноан; томонлардан бирининг бир томонлама аризаси натижасида томонлар хоҳиш-истагига боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра тугатилади. Шартномага амал қилишни тугаллашни қуйидаги ҳолларда мақсадга мувофиқ дейиш мумкин.

Хулоса қилиб айтганда Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалар тўғрисидаги Қонун лойиҳаси республика ва унинг ташқи сиёсий органларининг халқаро шартномавий фаолиятидаги иштироки масалаларини белгилаш учун муҳим аҳамиятига эга. Ушбу Қонун лойиҳасининг қабул қилиниши ҳамда самарали амалга оширилиши мамлакатимизни халқаро майдондаги обрў-эътиборини янада мустаҳкамлаши шак-шубҳасиздир.

• *Биз ва жаҳон*

САВДО ВАКОЛАТХОНАЛАРИ...

ЎЗБЕКИСТОННИНГ халқаро иқтисодий сиёсати жаҳоннинг кўзга кўринган иқтисодий ва сиёсий арбоблари томонидан қизғин маъқулланмоқда, халқаро ташкилотлар мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқдалар. БМТнинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган юбилей сессиясида ҳам давлатимизнинг жаҳон ҳамжамиятида устивор имкониятларга эга эканлиги яна бир бор намоён бўлди.

БУГУНГИ кунда Ўзбекистон дунёдаги исталган мамлакат билан тенг ҳуқуқли ҳамкорлик қилиш салоҳиятига эга эканлигини биздаги ижтимоий-ҳуқуқий тартиб-қоидаларни синчковлик билан таҳлил этган Жаҳон банки раҳбари ҳам алоҳида таъкидлади. Жаҳоннинг энг нуфузли сармоядорлари, ривожланган мамлакатларнинг таниқли бизнесменлари, халқаро иқтисодий ташкилотлар раҳбарларининг Ўзбекистон тараққиётининг ташқи иқтисодий тамойилларига бўлган қизиқишлари тобора ошиб бормоқда. Бу тамойилларнинг мазмун-моҳияти шундаки, уларда давлатлар, минтақалар, қитъалар ўртасидаги ўзаро алоқаларни юксак сиёсий ва ҳуқуқий маданият мезонлари, ахлоқ-одоб қоидалари ва юксак давлат даражасида фикрлаш орқали мувофиқлаштириш ва такомиллаштиришга оид жиддий таклифлар илгари сурилади.

Конституциямиз маърифатлашган мамлакатларнинг энг маъқул демократик анъаналарига эргашиб, ўзининг 17-моддасида давлат ташқи сиёсатини аниқ белгилаб қўйган. Давлатимиз ўз халқи манфаатларини, унинг фаровонлигини ва хавфсизлигини ўйлаган ҳолда ҳамдўстлик ва бошқа давлатлараро тузилмаларга кириши, шунингдек улардан чиқиши мумкин. Бундай ҳуқуқий тамойил чет эл инвестициясини ҳам кредит ҳолида, ҳам тўғридан-тўғри сармоя солиш орқали иқтисодий ислоҳотларни муваффақиятли олиб бориш имконини яратади.

Ташқи иқтисодий фаолиятни либераллаштириш, республика иқтисодиётига чет эл сармояларини тўғридан-тўғри ва кенг жалб этиш имконини берувчи ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий ва бошқа шарт-шароитларни такомиллаштириш, бизга жаҳон даражасидаги технологияни етказиб бераётган ва халқ хўжалигининг замонавий тизимини барпо этишга кўмаклашаётган чет эл инвесторларига нисбатан изчил ошкоралик сиёсатини қўллаш, маблағларни республикамизнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлайдиган, шунингдек, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш билан боғлиқ энг муҳим устивор йўналишларга жамлаш мамлакатимизнинг ҳозирги инвестициявий сиёсатининг асосий принципларидан биридир.

Бозор қонунларини янада такомиллаштириш ва савдо ваколатхоналарининг жаҳон иқтисодий муносабатлари тизимидаги иштирокини ҳуқуқий таъминлашни шакллантириш халқаро ҳамкорлик соҳасида муҳим аҳамият касб этади. Давлатнинг ташқи муносабат органи бўлмиш савдо ваколатхонаси ташқи савдо-сотиқ ишларини юритиши учун тузилади. Давлатимизнинг ташқи иқтисодий фаолиятига оид ҳуқуқини хорижда амалга оширувчи бу ваколатхона Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисодий муносабатлари тизимидаги иштироки самарасини таъминлашга даъват этилган. Ўзбекистон Республикаси савдо ваколатхоналарининг ҳуқуқий низомлари махсус қонунлар қабул қилинганига қадар республиканинг чет эллардаги савдо ваколатхоналари тўғрисидаги Низом ва Ўзбекистоннинг савдо ваколатхоналари тузилаётган давлатлар билан халқаро шартномалари орқали белгиланиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси савдо ваколатхоналарининг асосий вазифалари ўзлари жойлашган мамлакатларда ташқи иқтисодий фаолиятга доир ҳамма масалаларда Ўзбекистоннинг давлат манфаатларини ифода этиш ва уларни ҳимоя қилиш, икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга кўмаклашишдир. Ўзбекистон томонидан қатнашувчиларнинг давлат манфаатларига риоя этишларини назорат қилиб бориш, республика ташқи иқтисодий фаолият иштирокчиларининг манфаатларини ҳимоялаш, ташқи алоқалар бўйича Ўзбекистон Республикаси ва ўзлари жойлашган мамлакат ўртасида амал қилаётган шартнома ва битимларнинг ижросини кузатиб бориш ҳам унинг зиммасида.

Савдо ваколатхоналари ўз номлари ва Ўзбекистон номидан юклатилган вазифаларни бажариш учун зарур бўладиган битим ва бошқа юридик актларни бажаришлари, судларда даъвогар ёки даъвогарнинг вакили сифатида чиқишлари мумкин. Савдо ваколатхоналари судларда фақат ўзлари жойлашган мамлакат билан битим ва бошқа юридик актлардан келиб чиқадиган жанжалли масалалар юзасидангина жавобгар сифатида қатнашадилар.

Ўзбекистон Республикаси савдо ваколатхоналари мажбуриятлари бўйича давлат жавобгар бўлади. Савдо ваколатхоналари Ўзбекистон Республикаси элчихонаси билан ҳамкорликда иш олиб боради.

Ўзбекистон Республикаси савдо ваколатхоналари янги институт бўлиб, МДҲ, Марказий Осиё ва қитъаларга кенг ёйилмоқда. Улар минтақалараро, халқаро ва бошқа ташкилотлар қошида ҳам тузилиши мумкин.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Андижон муҳандислик-иқтисод институти кафедра мудири.
А. ҲУСАИНОВ,
Андижон шаҳар прокурори.

СУРАТДА: бир гуруҳ депутатлар.

А. ТЎРАЕВ (ЎзА) тасвирга олган.

• *Банк тизими*

МЕН ҲАМ АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАРНИ АЙТМОҚЧИМАН

Банкимиз вилоятдаги энг ёш банклардан бири ҳисобланади. Лекин, ишбилармонларни, корхона ва ташкилотларни дунё бозорига чиқишларига кенг имкониятлар яратиб бериб, хорижий валюталарни ва чет эл инвестицияларини вилоятимиз ҳудудига олиб киришда баҳоли қудрат улуш қўшяпмиз.

Бугунги кунда бўлимимизда 808 та турли валютадаги юридик мижозлар, 865 жисмоний шахсларга дунёнинг илғор банклари тажрибаси амалда қўллаетган барча хизмат турларини кўрсатиб турибмиз. Ҳозирги кунда банкимиз захирасидаги жамғармалар 407 миллион сўмга етди. 50 миллион сўм маблағни эса кредит тариқасида йўналтирганмиз. Бу пулларнинг 70 фоизини ўз ресурсларимиз, 30 фоизни эса депозитлар ташкил этади.

Кредитларни биз асосан ишлаб чиқариш соҳаларига йўналтиришга ҳаракат қиляпмиз. Бундан ташқари саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, савдо ташкилотлари, хусусий фермерларга ҳам кредит беришни йўлга қўйиб олдик. Бугунги кунда бўлимимизда 28 та турли хорижий фирмалар иштирокидаги қўшма корхоналарга хизмат кўрсатиб келиняпти. «Шерхон» Ўзбек-Хитой қўшма корхонаси томонидан 500 минг сўм маблағ ҳисобига олиб келинган яхна ичимликлар кичик корхонаси вилоятимизни салқинлантирувчи ичимликлар билан йил бўйи таъминлаб турди. «Ахрор» Ўзбек-Турк қўшма корхонаси 200 минг сўм маблағ сарфлаб сут маҳсулотларини қайта ишловчи ҳамда кир ювиш порошокларини ишлаб чиқарувчи қурилмалар бунёд этган эди. Бу корхона ҳам самара бера бошлади. Фарғона пойабзал фабрикаси тизимида ташкил этилган «Ўзсаламандер» Ўзбекистон-Германия корхонасининг дастлабки маҳсулотлари мижозларга маъқул бўлди. Шу қўшма корхонага илғор технологияни сотиб олишга банкимиз 2 миллион немис маркаси миқдорида узоқ муддатли кредитлар ажратди.

Ҳозирги кунда жисмоний шахсларнинг чет элларга бориши, у ерлардан турли хил товарлар, озиқ-овқатлар олиб келиши одат тусига кириб қолди. Биз шундай тадбиркорларга «ВИЗА» карточкалари орқали 400 минг доллар миқдорида қарз бердик. Биз бу ишни кенгайтириш мақсадида аҳоли энг гавжум шаҳарларда, айрим туманларнинг марказларида 10 та махсус пул айирбошлаш шахобчалари ташкил этилди. Бу шахобчаларда 27 мингга яқин фуқарога хизмат кўрсатилди.

Яқин вақтларгача пулимизни конвертациялаш ширин орзу ҳисобланарди. Ҳозир вилоятимиздаги 12 та кичик корхона ва ташкилотлар миллий валютамизни конвертация қилишга рухсат берувчи Марказий банкнинг рухсатномаси — патент олишга мувофиқ бўлдилар. Қисқа вақт ичида уларнинг 11 миллион 194 минг сўмлик маблағи валюта биржаси орқали конвертация қилиб берилди.

Яқинда бўлимимиз миллий банкнинг халқаро системасига аъзо бўлди. Бу эса дунёдаги 165 дан ортиқ турли банклар билан корреспондентлик алоқаларини ўрнатишга имкон яратди. Ҳозирги кунда Европа қайта тиклаш ва тараққиет банки, Осиё тараққиет банки, Халқаро тараққиет ва қайта тиклаш банки ва бошқа йирик банклар, халқаро молия ташкилотлари билан чамбарчас алоқа боғлаганмиз. Мутахассисларимиз дунё банки қонун-қоидаларини Швецариянинг ЮБС ва Япониянинг «Ямаши» банкларида ўрганиб қайтдилар.

Биз нақд пул масаласида бу борада ҳам ўзига хос тажриба тўпладик. Ҳозиргача муомаладаги нақд пулларни қайтариб олиш режасини 107 фоизга бажаришга эришдик. Ёки режадаги 332 миллион сўм ўрнига 354 миллион сўм нақд пул захирамизга келиб тушди. Бу эса эмиссиянинг олдини олишда муҳим омил бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг бугун ўз ишини бошлайдиган IV сессияси кун тартибига «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг киритилганлиги айни муддао бўлди. Чунки давр руҳи, масъулияти шуни талаб қиляпти. «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги амалдаги Қонун қабул қилинганига тўрт йил бўлди. Лекин бу Қонун маънавий жиҳатдан талабга жавоб беролмай қолди. Чунки республикамиз шу қисқа давр ичида асрларга тенг йўлларни босиб ўтди.

Шу ўринда айрим мулоҳазаларимни айтиб ўтмоқчиман. Ҳозир вилоятларда миллий банкларнинг бўлимлари, шаҳар ва туманларда эса унинг филиаллари очилмоқда ва фаолият кўрсатмоқда. Лойиҳада банкларнинг номидан фаолият кўрсатадиган тизим сифатида филиалларга алоҳида имтиёз берилган. Бўлимлар фаолияти эса ёддан чиқарилган. Шу сабабдан сессия кун тартибига киритилаётган лойиҳанинг 16 ва 17-моддаларини қуйидагича таҳрирда берилишини истардим. «Банклар ўз фаолиятларини тўғри ва манфаатли ташкил қилишлари учун молиявий имкониятлари доирасида Марказий банк рухсати билан вилоятларда республика банкларининг бошқармаларини, шаҳар ва туманларида эса бўлимларини, айрим ҳудудларда филиалларни ташкил қилиш ҳуқуқи имкони берилсин». Бу билан банкларнинг мустақил ишлашига анча имконият яратилларди.

Лойиҳада «Ҳамма банк хизматчилари банк, унинг мижозлари, уларнинг счетлари ва жамғармалари бўйича банк сирларини сақлашга мажбурлар» — дейилади. Шу сатрлардан сўнг, «улар сирларини ошкор қилганликлари учун Қонун олдида жавобгарликка тортилишлари ҳақида тилхат олинади», деб кўрсатилса ходимларнинг масъулияти янада ошган бўлар эди.

Шокиржон ҒАНИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Фарғона бўлими бошқарувчиси.

МАҚСАДЛАР САРИ ДАДИЛ ҚАДАМ

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгандан сўнг халқаро ҳуқуқнинг тўлақонли субъекти сифатида ҳаракат қила бошлади. Бу даврда республикамиз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ЕХҲТ ва шу каби бир қатор нуфузли ташкилотларнинг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлди.

Маълумки, ҳар қандай ижтимоий иқтисодий муносабат энг аввало қонунчилик билан тартибга солинади. Шу боис мамлакатимизда чет эл инвестицияларини амалга оширишнинг ҳуқуқий, ташкилий-иқтисодий асослари ҳамда тартибини белгилаб берадиган бир қатор меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан қабул қилинган «Чет эл инвестициялари ва чет эллик инвесторлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун ана шундай ҳужжатлардан бири ҳисобланади. Ушбу Қонун чет эллик инвесторларнинг самарали фаолият юритишини ўзида тўла-тўкис ифодалаши билан ҳам аҳамиятлидир.

Жаҳоннинг етакчи мамлакатларидаги корхона, фирма ва компаниялар инвестицияларини бирон-бир мамлакатга жалб қилар эканлар, аввало, ўша мамлакатдаги сиёсий вазият ҳамда инвестор фаолиятининг кафолатлари қонунчилик билан қандай таъминланганлиги билан қизиқадилар. Дунёдаги кўпгина давлатларнинг республикамизга бўлган қизиқиши кун сайин ривожланиб бораётганлиги юртимизда чет эл сармоядорлари учун қулай шароит яратилганлигидан далолатдир. Буни Германиянинг «Мерседес-бенц», «Сименс», Жанубий Кореянинг «ДЭУ» каби компаниялари билан ўрнатилган иқтисодий ҳамкорлик алоқалари ҳам тасдиқлайди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, мамлакатлар ўртасидаги халқаро иқтисодий алоқаларнинг кенг ривожланиши, табиийки, келиб чиқиши мумкин бўлган низоларнинг арбитраж (ҳакамлик суди) томонидан кўриб чиқилишини шарт қилиб қўйди. Зеро, халқаро иқтисодий низоларни ҳал қиладиган арбитраж (ҳакамлик суди) деганда аввало турли низоларни ҳал қилиш учун тарафлар томонидан сайланган суд тушунилади. Мазкур суд таркиби тарафлар томонидан белгиланади. Давлат (умумий) судидан фарқли ўлароқ, ҳакамлик судига тарафлар розилиги асосида мурожаат қилинади. Низоларнинг ҳакамлик суди тартибида кўриб чиқилиши, айниқса савдо ва бошқа операцияларни амалга оширувчи ташкилот ва фирмалар учун катта аҳамиятга эга.

Парижда жойлашган Халқаро Савдо Палатаси қошидаги Халқаро ҳакамлик суди ҳакамлик судлари ичида салмоқли ўрин тутади. У 1923 йилда ташкил топган бўлиб, ҳозирга қадар 7000 дан ортиқ суд ишини кўриб чиққан. Унда ҳар йили 90 га яқин давлат корхоналари иштирокидаги ишлар кўрилади. Мазкур судда низолар якка ёки учта ҳакам иштирокида кўрилиши мумкин. Агар тарафлар якка ҳакам иштирокида иш кўрилиши ҳақида келишиб олмасалар, иш учта ҳакам иштирокида кўрилади. Бунда ҳар бир тараф биттадан ҳакамни тавсия қилади. Бу икки ҳакам эса ўз навбатида учинчи ҳакамни сайлаши керак. Агар улар бу масалада келишмасалар учинчи ҳакамни суднинг ўзи тасдиқлайди. Ҳакамлар иш кўришда мустақилдирлар. Судда иш кўрилишининг ярашитириш ва арбитраж регламентлари (иш тартиблари) ишлаб чиқилган бўлиб, тарафлар, ҳакамлар ва ишда иштирок этувчи бошқа шахслар уларга бўйсунишлари лозим. Қоидага кўра мазкур суд чиқарган ҳукм ёки қарор устидан шикоят қилинмайди.

Халқаро амалиётда ҳакамлик судлари икки хил бўлади: доимий фаолият кўрсатувчи ва бир марталик. Бир марталик суд тарафлар томонидан муайян бир низони кўриб чиқиш учун тузилади. Тарафлар бундай суд тузиш тартиби ва иш кўриб чиқиш қоидаларини ўзлари белгилайдилар. Кўрилган масала бўйича қарор чиқарилиши билан бундай суд ўз фаолиятини тугатади. Доимий фаолият кўрсатувчи ҳакамлик судлари эса турли ташкилот ва уюшмалар, савдо-саноат ва савдо палаталари қошида тузилади.

Инвестицияларни рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш ҳақидаги икки ва кўп томонлама шартномаларда инвестиция муносабатларидан келиб чиқадиган низоларни арбитраж тартибида кўриб чиқиш ҳақидаги махсус қоидалар белгиланади. Инвесторлар манфаатларини ҳуқуқий жиҳатдан кафолатлаш ҳамда турли давлатлар шахслари ўртасида инвестициялар бўйича низоларни кўриб чиқиш ҳақида Вашингтон Конвенцияси қабул қилинган. Вашингтон Конвенцияси 1965 йил 18 мартда имзоланган бўлиб, 1966 йилнинг 14 октябридан кучга кирган. Унда юздан ортиқ мамлакат иштирок этади. Мазкур Конвенция низоларни кўришда ярашитириш ва арбитражда муҳокама қилиш қоидалари, шунингдек, Халқаро реконструкция ва ривожланиш банки қошида инвестицияга оид низоларни ҳал қилиш Халқаро марказини тузишни ҳам назарда тутади. Конвенцияда инвестицияга оид низоларни арбитраж орқали кўришнинг универсал механизми ҳамда ярашитириш имкониятлари белгиланган.

Агар судда тарафнинг даъвоси қаноатлантирилса, даъвогар қарор чиқарилган давлатдан ташқарида истиқомат қиладиган жавобгарнинг мулкини ундириш ҳуқуқига эгадир. У қайси мамлакат бўлмасин арбитраж битимларини тан олиши, унинг қарорларини бажариши лозим. Чет эл арбитражи қарорларини тан олиш ва уларни ижро қилиш ҳақидаги Конвенция 1958 йил Нью-Йоркда қабул қилинган. Мазкур Конвенция бошқа давлат ҳудудида бирон-бир давлатга нисбатан чиқарилган арбитраж қарорларини тан олиш ҳамда ижро этишни назарда тутади. Конвенцияга асосан унинг ҳар бир иштирокчиси тарафларнинг низоларни арбитражга беришлик ҳақидаги ёзма битимларини тан олади. Конвенцияга қўшилган мамлакатлар арбитраж қарорларини мажбурий эканлигини тан олиш билан бирга уларни мамлакат ичида қабул қилинган процессуал нормаларга асосан ижросини амалга оширади.

Ўзбекистон ҳудудида агар ана шундай ҳолат юз берса, низолар томонлар ўртасида келишилган арбитраж битимига мувофиқ муайян халқаро тижорат арбитражи ёки хўжалик суди томонидан кўриб чиқилади. Низони кўриш якуни бўйича чиқариладиган арбитраж қарорини тан олиш ва уни ижро этиш муҳим масаладир. Бу эса юқорида қайд этилган чет эл арбитражи қарорларини тан олиш ҳамда ижро этиш ҳақидаги Конвенцияга қўшилиш вазифасини юзага чиқаради.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг бугунги сессияси кун тартибида 1958 йилдаги Нью-Йорк Конвенциясига қўшилиш масаласи ҳам бор. Агар депутатлар ушбу масалани маъқулласалар, Ўзбекистон халқаро муносабатларни такомиллаштириш сари яна бир қадам қўйган бўлур эди.

Абдулла
МУҲАММАДЖОНОВ,
Тошкент вилояти хўжалик суди раисининг ўринбосари.

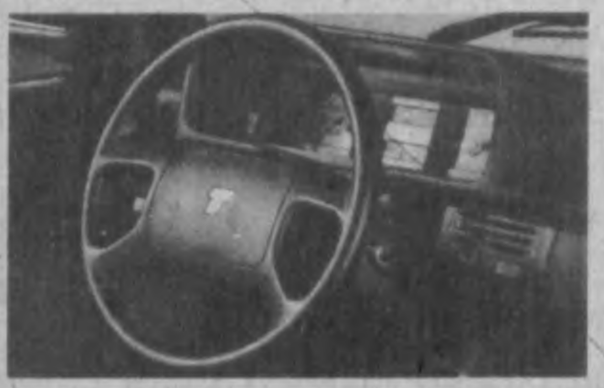

"ТАШКОЧАВТО"

ўзбек-турк қўшма корхонаси

ўзининг барча шериклари, мижозлари, Ўзбекистоннинг барча аҳолисини кириб келаётган Янги йил билан табриклайди! Биз барчага бахт-саодат, омад тилаймиз! Биз билан ҳамкорлик қилганларнинг ҳамма-ҳаммасига, ишимизга ёрдам берганларга самимий ташаккуримизни билдирамиз.

Биз "ТАШКОЧАВТО" Ўзбекистон бозорида ўз фаолиятини давом эттираётганини маълум қилишдан беҳад миннатдоримиз. 1996 йилда биз шерикларимиз билан ўрнатилган алоқани янада мустаҳкамлаймиз, янги-янги муносабатлар ўрнатамиз. Ҳар бир мижоз "ТАШКОЧАВТО" учун катта шарафдир.

Биз сизнинг хизматингизда эканлигимизни ёдда тутинг.

"ТАШКОЧАВТО" - бу:

- "Доган", "Картал", "ФИАТ-ТЕМПРА", "ФИАТ-ТИПО" автомобилларини сотиш ва сервис хизмати кўрсатиш;
- эҳтиёт қисмлар;
- ҳаммага машҳур бўлган Goodyear фирма шиналари;
- аккумуляторлар сотиш демакдир.

"ТАШКОЧАВТО" - Ўзбекистондаги "ТОФАШ-ФИАТ" заводларининг расмий мижози ҳисобланади.

TOFAŞ FIAT

TASHKOCAUTO

GOODYEAR

Opar

Манзилимиз:
Тошкент ш., Ойбек проспекти, 47.
Тел.: 54-35-98. Факс: 54-99-27.

XEROX®

СИЗНИНГ ЭҲТИЁЖИНГИЗГА МОС ТУШАДИГАН НУСХА КЎЧИРИШ МАШИНАЛАРИ

XEROX 5317, 5331, 5332 ихчам нусха кўчириш машиналари кенг имкониятларга эга.

Турли ўлчамли қоғозлардан фойдаланиб асл нусха ўлчовини автомат усулда аниқлаб, икки томонлама ёки рангли қилиб нусха кўчиришингиз лозим бўлса **XEROX 5317, 5331, 5332** маши-налари айни муддаодир!

XEROX машиналарининг имко-ниятлари уларнинг нархига мос тушади. Одатда **XEROX**нинг дилерлик тармоғи сизга эҳтиёт қисмлар ва бошқа ишлатиладиган ашёларни юқори сифатда ва мақбул нархларда кафолатлайди.

The Document Company XEROX

Ксероксга хос афзалликлар - мустаҳкамлик ва аъло техник тавсиф.

Бизнинг ваколатли дилерларимизга мурожаат этинг:

ШАҲАР	ДИЛЕР	ТЕЛЕФОНЛАР
Актюбинск	ВТИ	(3132) 22-17-50
Алмати	Оргтехника-ДОС	(3272) 39-20-54
Алмати	Техмарказ	(3272) 33-11-79
Алмати	С.К.Б. Техимпекс	(3272) 69-20-73
Алмати	Копимарказ	(3272) 60-28-48
Алмати	Глотур	(3272) 30-42-41
Атирау	Ронар Сервис	(3122) 23-58-32
Бишкек	Арашан	(3312) 21-64-43
Жезқазған	Делси	(3102) 75-76-25
Жамбул	Арасан	(3262) 24-15-26
Қарағанда	Алекс	(3212) 51-76-00
Қарағанда	Элком	(3212) 58-25-58
Кокчетав	Марина К	(3162) 24-73-27
Кустанай	Техсервис К.С	(3142) 39-57-27
Павлодар	Электроавтоматика	(3182) 71-60-62
Павлодар	Элком-П	(3182) 47-05-91
Тошкент	Ўзбекксерокс	(3712) 39-43-32
Тошкент	ТЗРЭА	(3712) 96-19-20
Усть-Каменогорск	Техмарказ	(3232) 65-08-92
Чимкент	ТОО Қозоғистон	(3252) 27-98-41
Экибастуз	Сауда	(3183) 23-93-72

Uzbek Xerox
Буюк Турон кўчаси, 41
тел.: 39-17-88, 33-54-25

XEROX® Authorised Dealer

RANK XEROXнинг Ўрта Осиё бўйича ваколатхонаси
Алмати (3272) 62-00-45
Тошкент (3712) 39-47-16

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ А.НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

"КАТТА ТЕАТРДА КАТТА АРЧА"

Бастакор - Анвар Эргашев
Шоир - Раим Фарҳодий
Саҳналаштирувчи-режиссёр - Ҳайдарали Қосимов

ТАКЛИФ ЭТАДИ
ҲАР КУНИ
25 декабрдан 10 январгача
12.00 ва 16.00да - ўзбек тилида
10.00 ва 14.00да - рус тилида.

ДАСТУР ҲОМИЙСИ
ЯН ИНТЕРНЕШНЛ
АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ

- Ҳомийлар ҳар бир томошаға ютуқ эгаларини ҳақиқий совғалар кутаётган хайрия лотереяси ўйинларини ташкил қиладилар.
- Улар театр фойесида ўз молларини тижорат нархларидан арзон нархда савдо қиладилар.

Билетлар театр кассасида ҳар куни соат 10.00 дан 18.00 гача сотилмоқда. Жамоа бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади. Тел.: (3712) 33-90-81.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президиуми ва Ўзбекистон Республикаси Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси таниқли олим, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, физика-математика фанлари доктори, профессор, ЎР ФА президенти маслаҳатчиси

Тошмуҳаммад Алиевич САРИМСОКОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекнефтгаз» Миллий корпорациясининг меҳнат жамоаси «Режалаштириш, тадбиркорликни ривожлантириш истиқболлари» бошқармасининг етакчи муҳандиси Дилором Ҳасановна Султонованинг оталари

Ҳасан ТЎХТАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ЎзФА математика институти жамоаси академик, Беруний номидаги Ўзбекистон давлат мукофоти лауреати, Меҳнат Қаҳрамони

Тошмуҳаммад Алиевич САРИМСОКОВнинг

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси прокуратураси жамоаси Самарқанд шаҳар прокурори адлия маслаҳатчиси

Исмоил ТУРДИМУРАТОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқин қариндошларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

«Ўзулгуржибиржасавдо» уюшмаси раҳбарияти ва жамоаси дирекция директори ўринбосари Митхат Нуритдиновга опаси

Зумрад ОБИДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ихтисослаштирилган акционер-тижорат «Пахта-банки» ташқи иқтисодий фаолият ва валюта операциялари бошқармасининг бўлими бошлиғи Муаттар Насруллаевага онаси

Башорат НАСРУЛЛАЕВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзйўлтаъминот» бошқармаси жамоаси Ўзбекистон автомобиль йўлларини қуриш ва фойдаланиш давлат акционерлик концерни «Ўзавтойўл» бошқаруви раиси М. А. Абдуллаевга оналари

Соҳида ШАРИПОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент автомобиль ва йўллар институтининг жамоаси Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, Беруний ва давлат мукофотларнинг совриндори, техника фанлари доктори, профессор

Абдусалом МУТАЛИБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оиласига ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — Ф. Санаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0563. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди — 21.30. 1 2 3 4 5 6